

[Kurdology]

سالئ ئهكادیمی 2026-2025

۱. زانیاریی لهسه پرۆگرامهکه:

زانکۆی جیهان-سلیمانی	۱-۱ دامهزراوهی خویندنی بالآ
	۲-۱ کۆلیج
Anesthesia- Medical laboratory- Law -Skin care and Cosmetology -	۳-۱ بهش
زمان و ئهدهبی کوردی	۴-۱ بواری خویندن (پسپۆری)
1 (بهکالۆریۆس)	۵-۱ بازنهی خویندن ¹
کوردۆلۆجی	۶-۱ پرۆگرامهکانی خویندن/ تایههتتهندی
کاتی تهواو (پهیههستبوون به خویندنهوه)	۷-۱ شیوازی خویندن

۲. زانیاریی دهربارهی وانهکه:

کوردۆلۆجی	۱-۲ ناوی وانه
ARC 1108	۲-۲ کۆد:
کوردی	۳-۲ زمان:
م. پهیمان عوسمان رهسول	۴-۲ وانهیژ (تیۆری)
payman.rasull@sulicihan.edu.krd	ئیمیل:
07725275231	مۆبایل:
	وێب پهیج، گوگل کلاس روم:
	۵-۲ کرداری/ سیمینار/ تاقیگه/
	مامۆستای پرۆژه
	ئیمیل:
	مۆبایل:
	وێب پهیج، گوگل کلاس روم:
یهکهه	۶-۲ سالی خویندن
وهزری یهکهه	۷-۲ وهزری خویندن
تاقیکردنهوهی ههیه	۸-۲ جۆری ههلسهنگاندن ²
سهپینراو	بنچینهیه
ناوهڕۆک	۹-۲ جۆری وانهکه ³

1. بازنهی خویندن- بهکێک له ئەمانه ههلبژێره: بهکالۆریۆس «۱»، ماستەر «۲» و دکتۆرا «۳».

2. دوو جۆری ههلسهنگاندن ههه: ههلسهنگاندنی پهردهوام: بریتیه له وانهیهک که نهرهکانی دابهش کراوه و خویندکار له میانهی ۱۳ ههفتهدا به چالاکیی یان تاقیکردنهوهی مانگانه «۱۰۰» نهرهکهی کۆ دهکاتهوه و نهرهی خۆی وهردهگرێت به بێ تاقیکردنهوهی کۆتاییو، یان تاقیکردنهوهی زارهکی، تاقیکردنهوهی نوسراو، پورتفولیۆ (پوختهی کاریک، نامادهکردنی رهشنوسنیک یان چالاکیهک) تاقیکردنهوه: وانهیهکه که تاقیکردنهوهی کۆتایی ههیهت، بێجگه له چالاکییهکانی دیکهیی وهرزی خویندنهکه.

3. چهند جۆریکی وانهمان ههیه، دهیهت بهکێکیان یان دوانیان ههلبژێردریت به پێی پێویستی وانهکه:

- وانهی گشتی «General» یاخود بنچینهیی «FD: Fundamental Discipline»...
- وانهی نامادهکاریی «PF: Preparatory Disciplines in the Field»...

3. سەر جەم کاتی خەمڵنراو (کازیرەکانی خویندن بۆ هەر وەرزیك)

University of Cihan
College of: College of Language
Department: All Department

Decipline: Kurdology

Stage: First

Total Contact Hours:	47
Total Self Study Hours:	7
Total No. Hours:	54
ECTS:	2.00

No. of Weeks	Contact Hours					Self Study				
	Theoretical	Practical	Lab.	Project	Visit	Quiz	Reading	Assignment	Report	Midterm Exam.
1 st Week (Registration)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 nd Week	2						2			
3 rd Week	2							1		
4 th Week	2			1			1	2		
5 th Week	2			1			2	1		
6 th Week	2			1		1	1	1		
7 th Week	2			1			1	2		
8 th Week	2			1			2	2	1	
9 th Week	2			1			1	1		
10 th Week	2			1		1		2		
11 th Week	2			1			1	2	1	
12 th Week	2			1			2	1		
13 th Week	2							1		
14 th Week	2						2			
15 th Week (Final Exam.)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 th Week (Final Exam.)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAL	26	0	0	9	0	2	15	16	2	0

4. مەر جە داواکراوەکان/ پێش مەر جەکان «ئەگەر پێویست بوو»

- وانهی سپۆری «SD: Specialty Disciplines»
- وانهی تەواکاری «CD: Complementary Disciplines»
- سپۆرییەکان لەسەر بنچینەی هەلبژاردنەکان لە زانکۆ «DU: Disciplines based on the university's options».
- 4. واتە پۆز شنی وانهکە چیه، که سی پۆز شنی و دهبیت یهکیان ههلبژێردریت:
- وانهی سەپنراو: «MD: Mandatory discipline»
- وانهی ئیختیاری: «OD: optional discipline»
- وانهی نارەزوومەندانه: «ED: Elective (Facultative) discipline»

پهيوهسته به زوریک له بابته و وانهکانهوه	۱-۴ ناوهړوکی بابتهکه پهيوهسته به چ وانهیکې ترموه؟
زمان و نهدهب و میژوو و جوگرافیا و روژنامهگهیری کوردی	۲-۴ نهو شار مزایانه چین؟ که پهيوهستن بهم وانهیهوه

۵. مهرجهکان «نهگهر پښوېست بوو»

۱-۵ بو تیوری	نامادهبوون- سیمینار و راپورت – کیوز- پرسیار و بوچوونی خود
۲-۵ بو کرداری/ ناقیگه/ پروژه	

۶. جیاگردنهوهی توانسته دیاریکراوهکان

توانستی کارامهیی/ ستوونی ⁵	خویندکار ناماده دهکات بو وتنهوهی وانهکه له ناوهندیکی نهکادیمی تر
توانستی دیاریخراو/ ناسویی ⁶	خویندکار ناماده دهکات بو نهزموونی ژیانکردن و تیگهیشتنی زیاتر لهسر چهک و دیارده زمانی و نهدهبی و میژووی و کومه لایهتی و واقعییهکانی نهتهوهی کورد.

۷. بابتهکانی وانهکه پهيوهسته به «جیاگردنهوهی توانسته دیاریکراوهکان»

۱.۷ نامانجه گشتییهکانی وانهکه	شارهزابوون بهخشینی کوزانینیک لهسر سهرجه لایهنهکانی ناسینی نهتهوهی کورد.
۲.۷ نامانجه تاییهتهکانی وانهکه	روچوون بهناو بوچوونه جیاوازهکان لهسر زمان و نهدهب و میژووی کون و نوی و چوئیتی شارهزابوون له نهزمونه جیاوازهکانیان سوولئوه رگرتنپان له سهردهمی نیستادا.

۸. روونکردنهوهی ناوهړوکی وانهکه

تیپینی	ریبازی خویندن	۱.۸ ژماره ی کاترمیره تیورییهکان
۱ وانه = (3) کاترمیر	- چهک زاروهی کوردولوجی، میژووی سهرهلهآدانی زانستی کوردولوجی، بونیادی بیری کوردناسی	هفتهی یهکه:
	- رهگزی کوردناسهکان، کوردناسه موسلماننهکان، کوردناسه روژئاواییهکان - پیشه ی کوردناسهکان - هوکارهکانی دواکوئتی زانستی کوردناسی	هفتهی دووهم:
	- گرنگی سوودهکانی خویندنی کوردناسی	هفتهی سنیهم:

⁵ . توانستی کارامهیی/ ستوونی: بریتیه له شیکردنهوهی ناوهړوکی وانهکه که تا چند ناستی نهکادیمی خویندکار به شپوهی ستوونی سهربار دهکات له پیدانی زانیاریی پوخت و وردهکاری له پیدانی زانیاریی که تایهتتمندیی خویندکار مه دربخات له دواي تهواو بوونی وانهکه.

⁶ . توانستی دیاریخراو/ ناسویی: بریتیه له زانیارییه گشتییهکانی که دهنه پالپشتی باشتر بو خویندکار بو نهو زانیارییه سهرهتاییهی که دهیزانیت و بتوانیت هاوکار بیت بهو شپوهی پهيامهکه بگهینته شوینیکی دیکه.

	<ul style="list-style-type: none"> - ئامانجەكانى زانستى كوردناسى - كەرەستە و بابەتەكانى بواری كوردناسى 	
<ul style="list-style-type: none"> - مێژوو و چىپه؟، زانستى مێژوو - رەمچەلەكى كورد - زاراوەى كورد و كوردستان 	<ul style="list-style-type: none"> - هەفتەى چوارەم: - هەفتەى پىنجەم: 	
<ul style="list-style-type: none"> - كورد و ئاشنابوونى بە ئايىنهكان - زەرەدەشتى- جوو- مەسىحى- ئىسلام 	<ul style="list-style-type: none"> - هەفتەى شەشەم: 	
<ul style="list-style-type: none"> - كورد لە سەر دەمى دەولەتى ئەمەوى و عەباسىيەكاندا، باسكردنى شەرى چالدىران و هەندىك لە مېرئىشېنە كوردەكان - جەنگى يەكەمى جىهانى و رېكەوتننامە نۆدەولەتییەكان 	<ul style="list-style-type: none"> - هەفتەى حەوتەم: 	
<ul style="list-style-type: none"> - بەرىتانيا و كېشەى كورد - كۆمارى كوردستان دەستكەوت و ھۆكارى روخاندنى - جىنۆساید و جىنۆسایدى گەلى كورد 	<ul style="list-style-type: none"> - هەفتەى ھەشتەم: 	
<ul style="list-style-type: none"> - زمان چىپه؟ گرىمانەكانى پەيدابوونى زمان - تايپەتمەندىيەكانى زمان - ئەرکەكانى زمان لەرووى ناوەرۆكەو - زمانى مەرووف و زمانى زىندەوهرانى تر 	<ul style="list-style-type: none"> - هەفتەى نۆيەم: 	
<ul style="list-style-type: none"> - زمانى كوردى - خىزانە زمانى ھىندوئەوروپىيەكان - زانستى زارەكان و جۆرەكانى - دىئالېكتەكانى زمانى كوردى - جىاوازى نىوان زمان و زار 	<ul style="list-style-type: none"> - هەفتەى دەيەم: 	
<ul style="list-style-type: none"> - زمانى ئەدەبى يەكگرتوو "ستاندارد" - نووسىن و تايپەتمەندىيەكانى - داھىنان و پەيدابوونى نووسىن - نووسىنى كوردى بە ئەلفوبىيى لاتىنى 	<ul style="list-style-type: none"> - هەفتەى يانزەھىەم: 	
<ul style="list-style-type: none"> - ئەدەب... ئەدەب چىپه؟ - ئەدەبى كوردى لە دیدى رۆژەھەلاتناسانەو - ئەدەبى فۆلكلۆر- ئەدەبى مىللى- ئەدەبى نووسراو- رېيازەكانى ئەدەب 	<ul style="list-style-type: none"> - هەفتەى دوانزەھىەم: 	
<ul style="list-style-type: none"> - پەخشان و بەشەكانى - وتار- چىرۆك- رۆمان 	<ul style="list-style-type: none"> - هەفتەى سىانزەھىەم: 	
<ul style="list-style-type: none"> - تاقىكرەنەو 	<ul style="list-style-type: none"> - هەفتەى چوار دەيەم: 	
<ul style="list-style-type: none"> - تاقىكرەنەو 	<ul style="list-style-type: none"> - هەفتەى پانزەھىەم: 	

<ul style="list-style-type: none"> ۱ کارکردن لە تاقىگە () کاتژمىر 		<ul style="list-style-type: none"> ۲.۸ ژمارەى کاتژمىرى کردارى
		<ul style="list-style-type: none"> - هەفتەى يەكەم:
		<ul style="list-style-type: none"> - هەفتەى دووهم:

		هەفتەى سێیەم:
		هەفتەى چوارەم:
		هەفتەى پێنجەم:
		هەفتەى شەشەم:
		هەفتەى حەوتەم:
		هەفتەى هەشتەم:
		هەفتەى نۆیەم:
		هەفتەى دەیەم:
		هەفتەى یانزەهەم:
		هەفتەى دوازدەهەم:
		هەفتەى سێانزەهەم:
		هەفتەى چوار دەهەم:

سەرچاوهى ئیجباریی:

- فەرهاد پیربەل، کورد لە دیدی رۆژەلاتناسەکانەوه، ئەندێشە بۆ چاپ و بلاوکردنەوه، چاپخانەى شەفان، سلێمانی 2009.
- لوقمان رەوف، کوردۆلۆجی- زانستیک بۆ ناسینی نەتەوهى کورد، چاپخانەى دیکان، سلێمانی 2017.
- ژیلوان عەبدوللا هەلمەنى، کوردۆلۆجی، چاپخانەى چوارچرا، چاپی سێیەم، سلێمانی 2013.
- سەلام ناوخۆش- ئیدریس عەبدوللا- نەریمان خۆشناو- کوردۆلۆجی، چاپخانەى منارە، هەولێر 2009.
- پێشرمو عەبدوللا حەمە غەریب، کوردۆلۆژی، لە بلاوکراوەکانی زانکۆی بەیان، هەولێر 2016.

سەرچاوه ئیختیاریی:

• بە زمانى كوردی:

- ئەنوەر قادر محەمەد، چەند وتاریکی کوردناسی، چاپی سێیەم، سلێمانی 2008.
- عەبدولواحید موشیر دزەیی، واتاسازی- چەند لیکۆلینەوهیهکی سیمانتیکی و پراگماتیکیه، چاپخانەى خانى، هەولێر 2009.
- ئەمیر حەسەن پور، سەدهینک خەبات لەپیناوی زمانى کوردیدا: تیۆری، سیاسەت و ئیدئۆلۆژی، لە بلاوکراوەکانی بنکەى ژین، سلێمانی 2015.
- محەمەدی مەحوی، زانستی زمان، بەرگی یەكەم، سلێمانی 2009.
- محەمەد محەمەد یونس عەلى، دەروازەیهك بۆ زمانەوانی، وەرگێرانی: نەریمان عەبدوللا خۆشناو، چاپخانەى منارە، هەولێر 2010.
- رەوشت محەمەد، ئەلفویتی لاتینی... زمانى ستاندارد "کۆمەلێك دیدار و چاوپێكەوتن"، چاپخانەى چوارچرا، هەولێر 2008.
- قەیس کاکل توفیق، ئاسایشی نەتەوهی و پلانی زمان، چاپخانەى دەزگای ئاراس، هەولێر 2007.
- مەسعود محەمەد، هەندى بابەتى زمان و رینوسی کوردی، دەزگای چاپ و بلاوکردنەوهى ئاراس، هەولێر 2011.
- زنجیرەى نووسینی کوردی نوێ، نووسینی کوردی بە لاتینی، چاپخانەى مەعاریف، بەغداد 1959.
- عەلى سدیق، کێشەى زمانى ستانداردی کوردی "کۆمەلێك دیالۆگ"، چاپخانەى بینایی، سلێمانی 2011.
- ھۆتوم- شیندلەر، گەنجینەى وشەى زمانى کوردی، وەرگێرانی: حەمید عەزیز، چاپخانەى خانى، هەولێر 2008.

- هۆگر تاهیر توفیق، ئەلفو بێی کوردی بە پیتی عەرەبی و لاتینی، وەرگیرانی: نەریمان خۆشناو، دەزگای توێژینهوه و بلاوکردنهوهی موکریانی، ههولێر 2009.
- رهفیک شوانی، چهند بابەتییکی زمان و ریزمانی کوردی، دەزگای چاپ و بلاوکردنهوهی موکریانی، ههولێر 2001.
- حوسین محەمەد عەزیز، سەلیقەى زمانەوانی و گرافیکەکانى زمانى کوردى، دەزگای چاپ و پەخشى سەردەم، سلێمانى 2005.
- محەمەد مەعروف فەتاح، زمانەوانى، چاپى سێیەم، چاپخانەى حاجى هاشم، ههولێر 2011.
- فواد حەمە خورشید، زمانى کوردى و دیالیکتیکەکانى، دەزای چاپ و پەخشى سەردەم، سلێمانى 2008.
- رهفیک شوانى، زمانى کوردى و شوێنى لەناو زمانەکانى جیهاندا، چاپخانەى خانى، ههولێر 2008.
- شوکور مستەفا، جوانى زمانى کوردى، دەزگای چاپ و بلاوکردنهوهی ئاراس، ههولێر 2010.
- عیزەدین مستەفا رەسول، بۆ زمان، چاپخانەى شقان، سلێمانى 2005.
- عیزەدین مستەفا رەسول، لیکۆلینەوهی ئەدەبى فۆلکلۆرى کوردى، چاپى سێیەم، چاپخانەى ئاراس، ههولێر 2005.
- رهفیک حیلەى، شیعەر و ئەدەبیاتی کوردى، چاپخانەى الشەباب، بەغداد 1956.
- مەرف خەزەنەدار، میژووی ئەدەبى کوردى، هەموو بەرگەکان بەگۆیرەى پێویستى هەفتەکان، دەزگای چاپ و بلاوکردنهوهی ئاراس.
- فەرهاد پیربەل، ئەدەبى نوێی کوردى،
- فەرهاد پیربەل، رێبازە ئەدەبىیەکان، دەزگای چاپ و بلاوکردنهوهی ئاراس، ههولێر 2004.
- شێخ محەمەدى خال، پەندى پێشینان، چاپخانەى شقان، سلێمانى.
- جەبار ئەحمەد حسین، نێستاتیکای دەقى شیعەرى کوردى کوردستانى عێراق 1950-1970، دەزگای چاپ و پەخشى سەردەم، سلێمانى 2008.
- هیمداد حوسین، کۆلتور و فەرھەنگى کوردى، چاپخانەى خانى، ههولێر 2009.
- نێسماعیل ئیبراھیم سەعید، روداوەکانى کوردسیان لە ئاوێنەى ئەدەبدا، دەزگای توێژینهوه و بلاوکاراوهی موکریانی، ههولێر 2010.
- کەبیوان نازاد، جەردەمەک لە میژووی کورد، چاپخانەى وەزارەتى رۆشنییری، سلێمانى 2006.
- جەمال رەشید ئەحمەد- فەوزى رەشید، میژووی کۆنى کورد، وەرگیرانی: ملکۆ کەلارى، چاپى دووهم، ئەندێشە بۆ چاپ و بلاوکردنهوه، سلێمانى 2012.
- عەتا قەرەداخى، گوتارى ناسیۆنالیزمى کوردى، بەرگى یەكەم، چاپخانەى رەنج، سلێمانى 2007.
- سۆران حەمەرش، کورد کێه؟، چاپخانەى YPS- Publishing، لەندەن 2013.
- یسپەر ئایدەم ویورگین لاسو، رووپیویکی جیوپۆلوتیکی دەربارەى میرنشینیانى گەردى بنارى زاگروس، وەرگیرانی: ئاسۆس محەمەد مەلاقادر، چاپخانەى وەزارەتى پەرۆردە، ههولێر 2005.
- نێسماعیل بێشکجى، کوردستان کۆلنیهکى نێودەولەتى، وەرگیرانی: حەمەرشید، دەزگای چاپ و پەخشى سەردەم، سلێمانى 2002.
- ئەحمەد عوسمان ئەبوبەکر، کورد و کوردستان لە کۆمەڵى وتارى میژوویدا، وەرگیرانی: نازاد عوبید سەلح، چاپخانەى وەزارەتى پەرۆردە، ههولێر 2005.
- کۆمەڵیک لە پسیوران و ئەفسەرانى ئینگلیز، کورد و کوردستان، وەرگیرانی: حسین عوسمان و حسین جاف، چاپخانەى وەزارەتى پەرۆردە، ههولێر 2002.
- شوکریە رەسول، وەرزە سألنامەى میلیلى لە ئەندە شیعەرى کوردیدا، ضائخانەى وەزارەتى رۆشنییری، ههولێر، 2005.
- عەلى مەعروف شارەزوورى، ئەندى ئیشینیانى کورد، ضائخانەى الحوادث، بەغداد، 1981.
- عەلانەدین سەجادی، میدووی ئەدەبى کوردى، بەغدا، 1952.
- عیزەدین مستەفا رەسول، لیکۆلینەوهی ئەدەبى فۆلکلۆرى کوردى، ضائخانەى ئاراس، ضائى سێیەم، 2010.

- كتيوان نازاد، ضمر دة تيئك لة ميذووي كورد، ضااخانةي وةزارةتي رۇشنييري، سليمانى 2006.
- فةرهاد ئيربال، كورد لة ديدي رۇذهة لاتتاسانوة، ضااخانةي شطان، سليمانى 2009.

۹. هەلسەنگاندن:

۹-۳ ريزه ي سەدى بۇ قوناغى كۆتابى	۹-۲ جۆرى هەلسەنگاندن 2	۹-۱ يئو انه ي م.ياريدەر پەيمان عوسمان هەلسەنگاندن	مامۇستاي وانه ي تيؤرىي جۆرى چالاكى
			مامۇستاي وانه ي پراكتيكي
		1	۹-۵ كردارى / سيمينار / تاقىگه
راپورت و سيمينار و چالاكى خودى			۹-۶ چالاكى له ماوه ي وهرزى خويندن
كەمترين ستانداردى جييه جيكردن، بۇ نموونه زانينى زمانىكى ديكه...			

پەسەند كراوه له لايەن ليژنەي پەرەپيدانى پروگرامەكان

	۱
	۲
	۳
سەرۆكى بەش	